

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ
№ 7 Б А С П А С Ө З Р Е Л И З І
2009 жылғы 10 наурыз

Қаржы нарығындағы ахуал туралы

1. Инфляция.

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің ресми деректері бойынша инфляция 2009 жылғы ақпанда 0,8% құрады (2008 жылғы ақпанда – 0,8%, 2009 жылғы қаңтарда – 0,3%). Азық-түлік тауарларының бағасы 0,6% (1,2%), азық-түлікке жатпайтын тауарлар – 1,8% (0,5%) және ақылы қызмет көрсету 0,2% (0,7%) өсті.

Өткен айда азық-түлік тауарлары нарығында алкогольсіз сусындар 3,8%, алкогольді сусындар 3,0%, темекі өнімдері 1,7%, жеміс-жидек және көкөніс 1,5%, балық және теңіз өнімдері 1,2%, қант 1,1% көп дәрежеде қымбаттады. Майдың және тоң майдың бағасы 2,1%, оның ішінде күнбағыс майы – 4,6%, сондай-ақ жұмыртқа – 3,3%, ұн – 1,3% төмендеді.

Азық-түлікке жатпайтын тауарлар тобында жуу және тазалау құралдарының бағасы 8,0%, жеке гигиена тауарлары - 5,8%, медициналық препараттар – 4,6%, тұрмысқа қажетті аспаптар - 3,8%, кітаптар мен газеттер - 1,7% өсті. Бензин 1,2%, дизель отыны 0,6% қымбаттады.

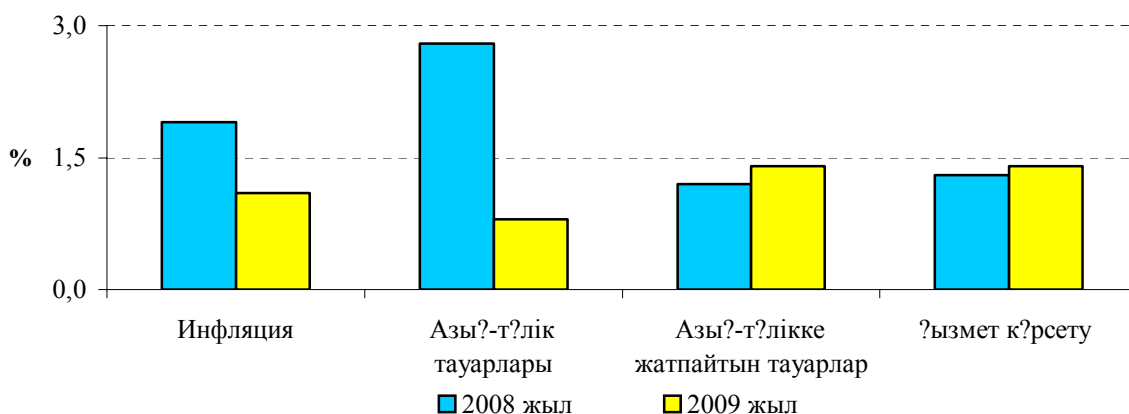
Халыққа ақылы қызмет көрсету құрылымында тұрғын үй-коммуналдық қызмет көрсету 0,1% арзандады. Бұл ретте тарату желілері бойымен тасымалданатын газ 0,8%, электр энергиясы - 0,5%, кәріз - 0,2% арзандады. Почта қызметі 2,1%, медициналық қызмет - 1,2% қымбаттады, ал көлік қызметі 0,3%, оның ішінде теміржол көлігі – 0,6% арзандады.

2009 қаңтар-ақпанда инфляция 1,1% (2008 жылғы қаңтар-ақпанда - 1,9%) құрады.

2008 жылғы тиісті көрсеткішпен салыстырғанда 2009 жылғы 2 айда инфляцияның бәсеңдеуіне осы кезең ішінде 0,8% өскен (2008 жылғы қаңтар-ақпанда – 2,8%) азық-түлік тауарлары бағасы өсуінің бәсеңдеуі себепші болды. Азық-түлікке жатпайтын тауарлар 1,4% (1,2%) және ақылы қызмет көрсету – 1,4% (1,3%) қымбаттады (1-график).

1-график

**Инфляция және оның 2008 және 2009 жылдардағы
қаңтар-ақпандағы құрамдас бөліктері**

Бұл ретте, 2009 жылғы 4 ақпанда жүргізілген теңгенің құнсыздануынан болған инфляциялық салдардың елеусіз болғандығын атап өткен жөн. Баға 2009 жылғы қаңтардағы

0,3%-дан ақпанда 0,8%-ға дейін көтерілді, бұл осы кезең үшін әдеттегі деңгей болып табылады (1999 жылғы сәуірде деңгей айтарлықтай жоғары болды және инфляция 4,6% деңгейінде қалыптасты).

Бағаның жылдық көрсетудегі өсуінің баяулау үрдісі жалғасты. 2009 жылғы ақпанның қорытындылары бойынша жылдық көрсетуде инфляция 8,7% (2008 жылғы желтоқсанда – 9,5%) болды. Азық-түлік тауарларының бағасы - 8,7% (10,8%), азық-түлікке жатпайтын тауарлар - 5,9% (5,7%), ақылы қызмет көрсету бағасы - 11,5% (11,4%) өсті.

2. Ақша агрегаттары және халықаралық резервтер

2009 жылғы ақпанда Ұлттық Банктің таза халықаралық резервтері ағымдағы бағамен 7,6% (немесе 1,4 млрд. АҚШ долл.) 19,6 млрд. АҚШ долл. (жыл басынан бастап – өсуі 1,2%) дейін өсті.

Ішкі валюта нарығында валютаны сату және Үкіметтің сыртқы борышына қызмет көрсету бойынша операциялар Үкіметтің Ұлттық Банктегі шоттарына валютаның түсуімен, екінші деңгейдегі банктердің Ұлттық Банктегі шетел валютасындағы корреспонденттік шоттарындағы қалдықтарының ұлғаюымен және Ұлттық қордың шетел валютасындағы активтерін Ұлттық Банктің валюта активтеріне қайта айырбастауымен бейтараптандырылды. Нәтижесінде, таза валюта қорлары (ЕАВ) 7,6% (немесе 1,2 млрд. АҚШ долл.) (жыл басынан бастап – өсуі 0,2%) ұлғайды, алтынмен активтер олардың әлемдік нарықтардағы бағасының 7,6% өсуі нәтижесінде 7,6% (немесе 154,1 млн. АҚШ долл.) (жыл басынан бастап – өсуі 9,3%) өсті.

2009 жылғы ақпанда тұтастай алғанда елдің халықаралық резервтері (ағымдағы бағамен), Ұлттық қордың шетел валютасындағы активтерін қосқанда (алдын ала деректер бойынша 22,3 млрд. АҚШ долл.) айдың басынан бастап 9,2%-ға 42,0 млрд. АҚШ долл. дейін (жыл басынан бері – төмендеуі 10,2%) қысқарды. Бұл ретте Ұлттық қордың ұлттық валютадағы активтері «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ және «ҚазАгро» ҰХ Ұлттық қордың портфеліне облигацияларды сатып алуы есебінен 621,6 млрд. теңгені құрады.

2009 жылғы ақпанда Ұлттық Банктің таза халықаралық резервтерінің өсуі ақша базасының 10,8%-ға 2 252,1 млрд. теңгеге дейін кеңеюіне себепші болды (жыл басынан бері кеңеюі 53,1%). Ақша базасының құрылымында «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ-на берген ақшасы есебінен Ұлттық Банктегі коммерциялық банктердің коршоттарындағы қалдықтар ұлғайды. Сонымен қатар «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ-ның Ұлттық Банктегі ағымдағы шоттарындағы қалдықтар ұлғайды.

2009 жылғы ақпанда тар ақша базасының кеңеюі (11,1%-ға 2 227,7 млрд. теңгеге дейін) іс жүзінде ақша базасының өзгеруіне сәйкес келеді, себебі екінші деңгейдегі банктердің Ұлттық Банктегі мерзімді депозиттері шамалы өзгерді (3,0 млрд. теңгеге азаю). Жыл басынан бері тар ақша базасы 54,9%-ға кеңейді.

2009 жылғы қаңтар үшін ақша массасы банк жүйесіндегі таза сыртқы, сол сияқты ішкі активтердің төмендеуі есебінен 4,7%-ға 5 970,4 млрд. теңгеге дейін қысқарды. 2009 жылғы қаңтарда 2008 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда банк жүйесінің таза сыртқы активтерінің құрылымында Ұлттық Банктің таза халықаралық резервтері ұлғайды, ал банктердің таза сыртқы активтері төмендеді. Банк жүйесінің ішкі активтерінің құрылымында Үкіметке, сол сияқты экономиканың басқа да секторларына талаптар қысқарды.

2009 жылғы қаңтар үшін айналыстағы қолма-қол ақша 16,8%-ға (143,7 млрд. теңгеге) 714,1 млрд. теңгеге дейін қысқарды. Бұл төмендеу абсолюттік, сол сияқты салыстырмалы түрде тарихи тұрғыдан алғанда ең жоғары айлық төмендеу болып табылады.

Желтоқсанмен салыстырғанда қаңтарда олардың көлемінің дәстүрлі маусымдық төмендеуімен қатар, айналыстағы қолма-қол теңгенің қысқаруына айтарлықтай себеп айырбастау пункттерінің қолма-қол шетел валютасын сатуы болды. Ағымдағы жылдың қаңтарында айырбастау пункттерінің қолма-қол шетел валютасын сатуынан банктердің кассаларына қолма-қол теңгенің нетто-түсуі тарихи ең жоғары мәнге жетті - 193,4 млрд.

теңге немесе 1,6 млрд. АҚШ долл. 2008 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда өсу 33,8%, 2009 жылғы қаңтармен салыстырғанда – 2,9 есе болды.

Банк жүйесіндегі депозиттер 2,8%-ға 5 256,3 млрд. теңгеге дейін төмендеді. Айналыстағы қолма-қол ақшаның қысқаруының басым қарқыны депозиттердің төмендеу қарқынымен салыстырғанда ақша массасының құрылымындағы депозиттер үлесінің 2008 жылғы желтоқсанда 86,3%-дан 2009 жылғы қаңтарда 88,0%-ға дейін өсуіне себепші болды.

Ақша мультипликаторы ақша массасының қысқаруы кезінде ақша базасының едәуір кеңеюі салдарынан 2008 жылғы желтоқсанда 4,26-дан 2009 жылғы қаңтарда 2,94-ке дейін төмендеді.

3. Валюта нарығы

2009 жылғы 4 ақпанда Ұлттық Банк теңгенің құнсыздануын жүргізді. Айырбас бағамының мынадай жаңа дәлізі белгіленді: АҚШ доллары үшін 150 теңге, $\pm 3\%$ немесе ± 5 теңге ауытқуларымен. Биржалық сауда-саттық нәтижесінде теңгенің бағамы 2009 жылғы 4 ақпанда АҚШ доллары үшін 122,32 теңгеден 143,98 теңгеге дейін өзгерді. Кейінгі күндері бағамның ауытқуы нығая жағына, сол сияқты теңгенің әлсіреуі жағына қарай өзгерді.

Бір ай ішінде теңгенің АҚШ долларына қатысты бағамы 1 АҚШ доллары үшін 121,87–150,43 теңге диапазонында болды. 2009 жылғы ақпанда теңге 23,8% (жылдың басынан бастап - 24,5%-ға) құнсызданды және айдың соңында теңгенің биржалық бағамы бір АҚШ доллары үшін 150,43 теңге болды.

2009 жылғы ақпанда Қазақстан Қор биржасындағы биржалық операциялар көлемі қосымша сауда-саттықтағы мәмілелерді ескере отырып 2009 жылғы қаңтармен салыстырғанда 36,0% ұлғайып, 9,1 млрд. АҚШ долл. құрады (жылдың басынан бастап – 15,7 млрд. АҚШ долл.). Биржадан тыс валюта нарығында операциялардың көлемі 1,9 есе азайды және 6,0 млрд. АҚШ долл. құрады (жылдың басынан бастап – 17,1 млрд. АҚШ долл.).

Қолма-қол шетел валютасы нарығындағы ахуал туралы.

2009 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша екінші деңгейдегі банктердің айырбастау пункттерінің үлесі айырбастау пункттерінің жалпы санының 60%-дан астам құрады. Бұл ретте 2005 жылдан бастап екінші деңгейдегі банктердің айырбастау пункттерінің саны 58%-ға ұлғайды, ал банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын уәкілетті ұйымдардың айырбастау пункттерінің саны 7%-ға қысқарды.

Сонымен бірге екінші деңгейдегі банктердің айырбастау пункттері операцияларының көлемі банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын уәкілетті ұйымдардың айырбастау пункттері операцияларының көлемінен едәуір асады. Мәселен, егер 2008 жылы екінші деңгейдегі банктердің айырбастау пункттерінің АҚШ долларын сату көлемі 11,8 млрд. АҚШ долл. құраса, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын уәкілетті ұйымдардың айырбастау пункттері сатқан АҚШ долл. көлемі 3,4 млрд. АҚШ долл. құрады. Екінші деңгейдегі банктердің айырбастау пункттерінің АҚШ долларын сатып алу көлемін банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын уәкілетті ұйымдардың айырбастау пункттері сатып алған көлеммен салыстыруға болады – тиісінше 2,5 млрд. АҚШ долл. және 3,4 млрд. АҚШ долл.

Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын уәкілетті ұйымдардың айырбастау пункттерінде шетел валютасын сатып алу көлемі шетел валютасын сату көлеміне іс жүзінде сәйкес келеді. Ал екінші деңгейдегі банктердің айырбастау пункттеріндегі шетел валютасын сату көлемі шетел валютасын сатып алу көлемінен орташа алғанда 3-4 есе асып түседі. Бұл екінші деңгейдегі банктердің айырбастау пункттерінің ғана қолма-қол шетел валютасын шетелден әкелуі арқылы оны нығайтуды қамтамасыз етуіне байланысты.

4. Мемлекеттік бағалы қағаздар нарығы.

2009 жылғы ақпанда Қаржы министрлігінің мемлекеттік бағалы қағаздарын орналастыру бойынша 3 аукцион жүргізілген болатын. Оларда 12-айлық МЕККАМ (7,1 млрд.теңге), 5-жылдық МЕОКАМ (4,2 млрд. теңге) және 15-жылдық МЕУЖКАМ (15,6 млрд.теңге) орналастырылды.

Орналастырылған бағалы қағаздар бойынша тиімді кірістілік инфляция деңгейінен 12-айлық МЕККАМ бойынша – 7,64%, 5-жылдық МЕОКАМ бойынша – 8,89%, 15-жылдық МЕУЖКАМ бойынша – 0,01% болды.

Қаржы министрлігінің айналыстағы бағалы қағаздарының көлемі алдыңғы аймен салыстырғанда 3% ұлғайып, 2009 жылғы ақпанның аяғында 833,3 млрд. теңге болды.

Ұлттық Банктің қысқа мерзімді ноталары. Ұлттық Банк ноталары эмиссиясының көлемі 2008 жылғы қаңтармен салыстырғанда 2009 жылғы ақпанда 35,4% азайып, 82,4 млрд. теңге болды.

Қысқа мерзімді ноталардың кірістілігі 2009 жылғы қаңтарда 6,17% -дан 2009 жылғы ақпанда 5,92%-ға дейін төмендеді.

Айналыстағы ноталардың көлемі 2009 жылғы ақпанның аяғында 179,5 млрд. теңгені құрап, 2009 жылғы қаңтармен салыстырғанда 25,5%-ға төмендеді.

5. Банкаралық ақша нарығы.

2009 жылы қаңтарда 2008 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда орналастырылған банкаралық депозиттердің жалпы көлемі 15,4% төмендеді және баламасы 3938,4 млрд. теңгені құрады.

Орналастырылған банкаралық теңгедегі депозиттердің көлемі 279,6 млрд. теңгеге дейін (орналастырылған депозиттердің жалпы көлемінің 7,1%-ы) 32,7%-ға төмендеді. Бұл ретте орналастырылған банкаралық теңгедегі депозиттер бойынша орташа алынған сыйақы ставкасы 2009 жылғы қаңтарда 6,81%-дан 10,19%-ға дейін көтерілді.

Ұлттық Банктің екінші деңгейдегі банктерден тартқан депозиттерінің көлемі 2009 жылғы қаңтарда 2008 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 36,2% төмендеп, 94,2 млрд. теңгені құрады.

2009 жылғы қаңтарда орналастырылған доллардағы депозиттердің көлемі 18,6 млрд. АҚШ долларына дейін 17,4% (орналастырылған депозиттердің жалпы көлемінің 57,4%-ы) төмендеді. Орналастырылған доллардағы депозиттер бойынша орташа алынған сыйақы ставкасы 2008 жылдың желтоқсанындағы 0,53%-дан 2009 жылғы қаңтарда 0,24%-ға дейін төмендеді.

Қаңтарда еуромен орналастырылған депозиттердің көлемі 7,0%-ға 8,6 млрд. еуроға дейін (орналастырылған депозиттердің жалпы көлемінің 35,1%-ы) төмендеді. Еуромен орналастырылған депозиттер бойынша орташа алынған сыйақы ставкасы 2,20%-дан 1,56%-ға дейін төмендеді.

Рубльдегі депозиттерге орналастыру көлемі шамалы болып қалуда – орналастырылған депозиттердің жалпы көлемінің 1%-ынан аз.

Тұтастай алғанда, шетел валютасындағы банкаралық депозиттердің үлесі орналастырылған депозиттердің жалпы көлемінің 92,9% құрады. Бұл ретте шетел валютасындағы депозиттердің негізгі бөлігі (89,9%) резидент емес банктерде орналастырылған.

6. Депозит нарығы

Резиденттердің банк жүйесіндегі депозиттерінің жалпы көлемі 2008 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 2009 жылғы қаңтарда 5256,3 млрд. теңгеге дейін 2,8%-ға төмендеді. Заңды тұлғалардың депозиттері 3775,4 млрд. теңгеге дейін 4,1% төмендеді, жеке тұлғалардың депозиттері 1480,8 млрд. теңгеге дейін 0,5% ұлғайды.

Бұл ретте 2009 жылғы қаңтарда депозиттердің ұлттық валютадан шетел валютасына көшуі орын алды. Ұлттық валютадағы депозиттер 13,1%-ға немесе 458,1 млрд. теңгеге (3,8 млрд. АҚШ долл.) 3033,7 млрд. теңгеге дейін азайды. Шетел валютасындағы депозиттер 16,0%-ға немесе 305,8 млрд. теңгеге (2,5 млрд. АҚШ долл.) 2222,6 млрд. теңгеге дейін өсті. Нәтижесінде теңгедегі депозиттердің үлес салмағы 64,6%-дан 57,7%-ға дейін төмендеді.

Халықтың (резидент еместерді қоса алғанда) банктердегі салымдары бір айда 1506,1 млрд. теңгеге дейін 0,4% ұлғайды. 2009 жылғы қаңтарда халықтың салымдары құрылымында теңгедегі депозиттер 19,7%-ға немесе 171,9 млрд. теңгеге (1,4 млрд. АҚШ долл.) 700,0 млрд. теңгеге дейін төмендеді. Шетел валютасындағы депозиттер 28,3%-ға немесе 178,0 млрд. теңгеге (1,5 млрд. АҚШ долл.) 806,1 млрд. теңгеге дейін көтерілді. Нәтижесінде теңгедегі депозиттердің үлес салмағы 58,1%-дан 46,5%-ға дейін төмендеді.

2009 жылғы қаңтарда банктік емес заңды тұлғалардың теңгедегі мерзімді депозиттері бойынша орташа алынған сыйақы ставкасы 6,2% (2008 жылғы желтоқсанда – 5,7%), ал жеке тұлғалардың депозиттері бойынша 11,4% (11,3%) болды.

7. Кредит нарығы.

Банктердің экономикаға кредиттері бойынша негізгі борышының жалпы көлемі 2008 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 2009 жылғы қаңтарда 0,9% төмендеп, 7385,7 млрд. теңгені құрады.

Ұлттық валютадағы кредиттер бір айда 2,2% төмендеп, 4071,8 млрд. теңгені құрады, ал шетел валютасындағы кредиттер 3313,9 млрд. теңгені құрай отырып, 0,7% ұлғайды. Нәтижесінде теңгедегі кредиттердің үлес салмағы 2008 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 55,8%-дан 55,1%-ға дейін төмендеді.

Ұзақ мерзімді кредиттер 5921,9 млрд. теңгені құрай отырып, 0,2% төмендеді, қысқа мерзімді кредиттер 1463,8 млрд. теңгені құрай отырып, 3,7% төмендеді. Нәтижесінде ұзақ мерзімді кредиттердің үлес салмағы 2008 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 79,6%-дан 80,2%-ға дейін ұлғайды.

Заңды тұлғаларға кредиттер 2009 жылғы қаңтарда 0,9% төмендеп, 5072,2 млрд. теңгені құрады, жеке тұлғаларға кредиттер 2313,5 млрд. теңгені құрай отырып, 1,0% төмендеді. Нәтижесінде жеке тұлғаларға берілген кредиттердің үлес салмағы бір айда 31,4%-дан 31,3%-ға төмендеді.

Банктердің шағын кәсіпкерлік субъектілеріне кредиттері 2008 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 2009 жылғы қаңтарда 1554,6 млрд. теңгеге дейін 1,0% төмендеді, бұл экономикаға кредиттердің жалпы көлемінің 21,0% құрайды.

Салалар бойынша алғанда экономиканың сауда (22,6%), құрылыс (20,0%), өнеркәсіп (9,5%) және ауылшаруашылығы (3,5%) сияқты салалары неғұрлым белсенді кредиттелуде.

2009 жылғы қаңтарда жеке тұлғаларға ұлттық валютамен берілген кредиттер бойынша орташа алынған сыйақы ставкасы 18,8%-дан 18,4%-ға дейін төмендеді, ал заңды тұлғаларға кредиттер бойынша 16,1%-дан 16,5%-ға дейін ұлғайды.

8. Экономиканың нақты секторы кәсіпорындарының 2009 жылғы 1-тоқсанда жүргізілген мониторингінің нәтижелері туралы

2009 жылғы қаңтарда мониторингке ел экономикасының негізгі салаларын білдіретін 1669 кәсіпорын қатысты, оның ішінде орта және ірі кәсіпорындар – 1045. кәсіпорындарға жүргізілген пікіртерімдер нәтижесі 2008 жылғы 4-тоқсандағы қалыптасып отырған экономикалық жағдай және экономиканың нақты секторындағы негізгі үрдістер туралы мынадай тұжырымдар жасауға мүмкіндік береді.

Шаруашылық қызметіне теңгенің АҚШ долларына және еуроға қатысты бағамы теріс әсер еткен кәсіпорындардың үлесі (тиісінше 16,0%-дан 16,8%-ға дейін және 11,7%-дан 12,9%-ға дейін) шамалы ұлғайды.

Тұтастай алғанда экономика бойынша дайын өнімге сұраныстың өсуінің 2008 жылдың өткен тоқсандарындағы бәсеңдеуі сұраныстың 2008 жылғы 4-тоқсандағы көлемінің төмендеуіне ауысты, бұл туралы кәсіпорындар жауаптарының балансы куәландырады. Бір жағынан, сұраныстың ұлғайғанын атап өткен кәсіпорындардың саны айтарлықтай, 16,9 %-ға дейін айтарлықтай төмендеді. Екінші жағынан, өніміне сұраныс төмендеген кәсіпорындардың саны 37,2%-ға дейін (22,4%) күрт ұлғайды.

Бұл ретте дайын өнімге сұраныс «электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу» саласын қоспағанда барлық сала бойынша төмендеді. Салдары ретінде кәсіпорындардың дайын өнім бағалары өткен тоқсанмен салыстырғанда көп болмаса да төмендеді: бағалардың төмендеуін кәсіпорындардың 20,4%-ы атап өтті (2008 жылғы 3-тоқсанда 9,3% болды), сонымен қатар кәсіпорындардың көпшілігі (62,7%) олардың өзгермейтінін атап өтеді (2008 жылғы 3-тоқсанда 59,5%). 2009 жылғы бірінші тоқсанда дайын өнімге сұраныстың қарқыны төмен болса да оның төмендеуінің жалғасуы күтілуде. Сонымен қатар бағалардың кейбір өсуі күтіледі.

Кәсіпорындардың іскерлік белсенділігі төмендеді, бұл туралы, бірінші кезекте активтердегі айналыс қаражаттары үлесінің 39,3%-ға дейін (2008 жылғы 3-тоқсандағы 43,1%-дан) және айналым активтері айналымдылығының 42%-ға дейін (2008 жылғы 3-тоқсандағы 49,4%-дан) азаюы растайды.

Ел экономикасы бойынша сату ұтымдылығы 13,4%, негізінен мұнай бағаларының төмендеуі нәтижесінде өндіруші өнеркәсіп есебінен төмендеді. Бұл ретте сату ұтымдылығы жоғары (40% жоғары) кәсіпорындардың үлесі (17,7%-ға дейін) азайды (салық салынғанға дейін) және шығынды кәсіпорындардың үлесі 18,1%-ға дейін ұлғайды.

Кәсіпорындардың инвестициялық белсенділігі төмендеді. Инвестицияларды қаржыландырмаған кәсіпорындардың үлесі 2008 жылғы 3-тоқсандағы 33,7%-дан 2008 жылғы 4-тоқсандағы 36,8%-ға дейін ұлғайды. Инвестицияларды қаржыландыру үшін өз қаражатын пайдаланатын кәсіпорындардың үлесі 2008 жылғы 3-тоқсанмен салыстырғанда төмендеуіне (59,2%) қарамастан, бұрынғысынша жоғары болып қалуда (56,8%). Банктердің кредиттерін пайдаланған кәсіпорындардың үлесі көрсетілген кезеңде 7,7%-дан 7,2%-ға дейін төмендеді.

Сонымен қатар ел экономикасында оң үдерістер де болды.

Тұтастай алғанда, шикізат пен материалдар бағаларының өсуі шамалы қарқынмен болса да жалғасуда, бұл туралы кәсіпорындар жауаптарының балансы куәландырады. Бағалардың өсуін атап өткен кәсіпорындардың үлесі 2008 жылғы 3-тоқсандағы 65,8%-дан 2008 жылғы 4-тоқсандағы 40,3%-ға дейін айтарлықтай төмендеді. Олардың төмендеуін атап өткен кәсіпорындардың үлесі тисінше 2,7%-дан 13,3%-ға дейін өсті.

Кәсіпорындардың банктердің кредиттеріне қол жетімділігімен ахуал тұрақты болып қалуда. Кредит алған кәсіпорындардың үлесі 2008 жылғы 3-тоқсандағы 26,4%-дан 2008 жылғы 4-тоқсандағы 26,9%-ға дейін шамалы ұлғайды. Бұрынғыдай өнеркәсіп (11%), сауда (6,4%) және құрылыс (4,7%) кәсіпорындары көп дәрежеде кредиттелуде.

Бұл ретте банктердің кредиттерін айналым қаражатын қаржыландыру үшін пайдаланған кәсіпорындардың үлесі 2008 жылғы 3-тоқсандағы 21,2%-дан 2008 жылғы 4-тоқсандағы 22,6%-ға дейін ұлғайды. Сонымен қатар осы мақсаттарда өз қаражатын пайдаланатын кәсіпорындардың үлесі жоғары болып табылады (тисінше 81,4%-дан 80,3%-ға дейін шамалы төмендеу).

Нақты сектор капиталының құрылымы ағымдағы активтердің өтімділігін қамтамасыз ету тұрғысынан алғанда оң болып қалады: ағымдағы активтер ағымдағы міндеттемелерді толық өтейді – ағымдағы өтімділік коэффициенті 1,62 құрайды. Пікіртерім жүргізілген кәсіпорындардың жалпы төлем қабілеттілігі (2,11) қалыпты деңгейден (2,0) жоғары деңгейде болды.